

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

Sūria wa-Falastin wa-garbi 'Arabistān ābidāt-i-atīgasy

Cemal Paşa

Berlin, 1918

Tafel 52. Damaskus. Rechts: Şâliḥîja, ein Mausoleum. Links: Bibliothek des
Sultans Bâibars

لوحة ۵۲ - شام . صاعده : صالحیه تربهسی .

وضعت مرتفعهسی حسینیه شهره و باغچه لرینه طوغری پك كوزل بر منظرهسی اولان صالحیه ، سلاطینك تربه لرینی حاوی وشامك شمالنده كائن بر محلدر . بو مثللو تربه لری حاوی محللر قاهره ایله حلبده دخی موجوددر . همان بتون بو تربه لر ایوبیلر زمانندن اولوب علی الاكثر داخلرنده آریجه نماز محللرینی حاوی قبه لی کوچوك بنالردن عبارتدر . خارجاً هر تقدیر درت گوشه كسمه طاشلردن متشكل ایسه لرده داخلده و بالخاصه قبه لرنده آلچی و مرمر سیوادن اكثریا پك بسیط تریناتی حاویدر لر . شكلمزك ارائه ایتدیگی آیده كندی نوعنك اك مزین اولانیدر . پنجرلر ، قپولر ، حجره لر هب مبذول بر زینتده وجوده كتیرلش ، كنیش بر كتابه كوفیه دائراً مادار طولاشدیلمش وقبه لك ضلع مجسملری دخی اشكال ترینیه ایله سوسلندیلمشدر . تزیناتك طرز اجراسی الجزیره و ایران مبانینسی درخاطر ایتدیرمكده در . بو نوع تزینات كچه شامده نادر دكسه ده حلبده کلیاً مفقوددر . مع التأسف بتون كتابه لر اساساً تاریخی اولمادقلری ایچون هیچ بری بنایی یابدیران ذاته ویا معماره دائر معلومات ویرمامكده در .

صوله : بیبرسك كتبخانهسی :

جامع كیرك شمالنده و طار بر سواقك داخلنده محتشم بر مدرسه بنایی بولمقده دركه بونی سلطان بیبرس محرتك ۶۷۶ سنه سنده انشا ایتدیرمشدر . غایت مزین بر كمری حاوی یوكسك بر قپودن ستونلی بر حولی یه كیریلوركه اشبو حولینك اطرافنده بولتان اوطله لرده ایوم بر كتبخانه تأسیس قلمشدر . بو اوطله لك دیوارلری اشكال هندسیه حصوله كتیره جك صورتده پنجره كمرلینه قدر مرمر و پورفیر قاپلاملری حاویدر . اوست طرفده زمینی یالیزی اولان و قیر مناظری ایله عناصر معماریه یی مصور بولتان جام موزائیقلردن متشكل بر فریز اوزانوب كیتمكده در . بو شعبه صناعت قدس شریفدن بشقه نفس شامده جامع امویه لك انشاسدن صكره مظهر رغبت اولمش و ده صكره لریده علی الاكثر قوللانمشدر . بیبرس كتبخانه سنك بو موزائیقلری ، جامع امویه لك قسم اعظمی ضایع اولان اسكی موزائیقلری حقه ده بزه بو كون بر فكر ویرمكده در .

Tafel 52. **Damaskus.** Rechts: Şâlihîja, ein Mausoleum. Aufnahme von Professor Dr. Ernst Herzfeld.

Der nördlich von Damaskus gelegene Vorort Şâlihîja, von dem man bei seiner hohen Lage die Stadt und ihre Gärten überblickt, ist der Ort der Gräber der Sultane, wie solche Gräberorte auch bei Kairo und Aleppo liegen. Fast alle diese Mausoleen stammen aus ajjubidischer Zeit. Sie bestehen aus kleineren Kuppelbauten, oft mit einem besonderen Gebetsraume. Während ihr Außenbau aus Quadersteinen gefügt ist, besitzen sie innen eine meist einfache Dekoration in Gipsstuck, besonders in ihren Kuppeln. Das vorliegende Denkmal ist bei weitem das reichste in seiner Art. Fenster, Türen und Gebetnischen sind in üppiger Ornamentik ausgeführt, ein breites kufisches Inschriftband umzieht den ganzen Raum, und auch die Rippen des Gewölbes sind durch Ornamentleisten verziert. Die Art der Ornamentik erinnert an mesopotamische und iranische Bauten, steht in Damaskus nicht ganz allein, fehlt aber in Aleppo ganz. Leider sind die vielen Inschriften alle unhistorisch, und keine gibt über den Erbauer oder über den Meister Auskunft.

Links: Bibliothek des Sultans Bâibars. Aufnahme von Dr. K. Wulzinger.

Nördlich der Großen Moschee liegt in einer engen Straße der monumentale Bau einer Madrasa, die von Bâibars im Jahre 676 d. H. erbaut wurde. Ein hohes Tor mit reichem Zellengewölbe führt in einen Säulenhof, in dessen umgebenden Räumen heute eine Bibliothek untergebracht ist. Diese Räume haben bis zur Höhe der Fensterbogen eine Wandbekleidung aus Marmor und Porphyrt in geometrischen Mustern. Über dieser zieht sich ein Fries aus Glasmosaik auf Goldgrund hin, auf dem landschaftliche und architektonische Motive dargestellt sind. Dieser Kunstzweig war, außer in Jerusalem, gerade in Damaskus seit der Erbauung der Umajjaden-Moschee beliebt und oft noch später geübt. Diese Mosaiken der Bâibars-Bibliothek müssen uns heute die Vorstellung von den alten, verlorenen Mosaiken der Umajjaden-Moschee ersetzen.

